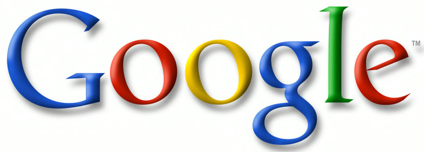
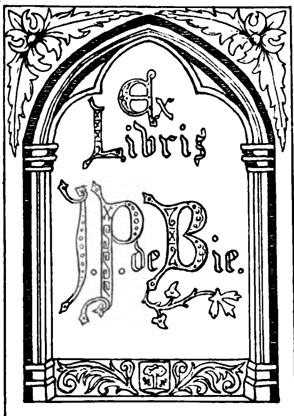
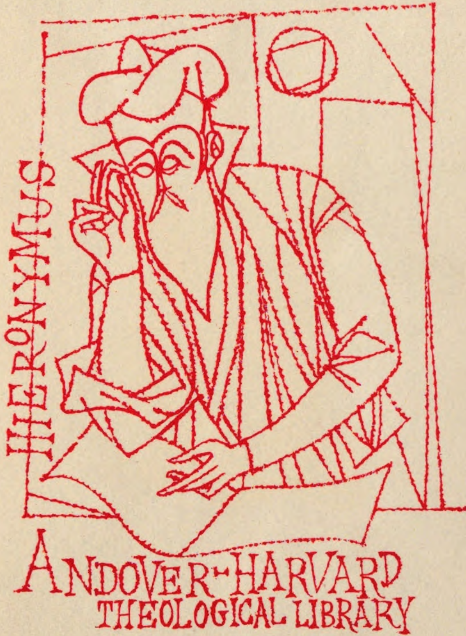

ANDOVER-HARVARD LIBRARY
AH 4KDQ 4

Ex Libris
P. de Bie.

HIERONYMUS

Nederlandsch Godsdienstig Traktaat-Genootschap.

N°. 737.

ONS ZUSJE.

WARE GESCHIEDENISSEN, GETROUWELIJK OVERVERTELD

DOOR

Dr. F. VAN GHEEL GILDEMEESTER.

AMSTERDAM,

D. B. CENTEN.

1885.

Maar te dienzelven dage zult gij zeggen: Ik dank U, Heere! dat Gij toornig op mij geweest zijt; maar uw toorn is afgekeerd en Gij troost mij. (Jesaja XII: 1)

En gij zult te dienzelven dage zeggen: Dankt den Heere, roept Zijnen naam aan, maakt Zijne daden bekend onder de volken; vermeldt dat Zijn naam verhoogd is.

Psalmzingt den Heer, want Hij heeft groote dingen gedaan, zulks zij bekend op den ganschen aardbodem.

(Jesaja XII: 4, 5.)

Al ging ik ook in een dal der schaduwen des doods, ik zou geen kwaad vreezen, want Gij zijt met mij: Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij. (Psalm XXIII: 4).

Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijnen eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want God heeft zijnen Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordeelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden. Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem. (Joh. III: 16, 17, 36.)

Ons Zusje.

WARE GESCHIEDENISSEN, GETROUWELIJK OVERVERTELD.

En sinds die dagen is zij eene huisvriendin bij ons gebleven, en wij zijn altijd blijde wanneer dat vriendelijk gezichtje om de deur komt kijken, en met dat bekende glimlachje, al vooruit verzekerd van het antwoord, vraagt: „is er ook belet?"

Maar, dat is ook wel aardig; gij weet niet eens over wie ik het heb. Ik was, toen gij binnenkwaamt, juist bezig te vertellen van „ons zusje;" zoo noemen wij haar altijd; maar zij is eigenlijk geen familie van ons. De menschen noemen haar „zuster," omdat zij diakones is; maar wij zeggen dan altijd „zusje". Wij vinden dat aardiger. Een dokter hier in de stad zegt dat zij een engel in de ziekenkamer is; maar dat zal hij wel in figuurlijken zin bedoelen.

Nu, zij kwam dan voor het eerst in ons huis op een donkeren dag. Er ligt voor mijne herinnering nog een somber floers over heel dien tijd, al kan ik ook niet aan die zorgelijke dagen denken, zonder nog verkwikt te worden door de gedachte aan al de hartelijkheid, die ons toen is bewezen. Maar eigenlijk is dat voor u van minder belang, en dat wilde ik u dan ook niet vertellen.

Die donkere dagen zijn voorbijgegaan; en toen er wat verademing op de ziekenkamer kwam, wat al verhalen toen, over en weêr! Want al kon het voor uw gevoel ook zijn alsof gij „ons zusje" al jaren kendet, in de werkelijkheid was dat dan toch niet het geval. Het best

kunt gij dat merken, wanneer zij (een heel enkele keer, want dikwijls doet zij het niet!) u van de gebeurtenissen vertelt, waarin zij zelve is betrokken geweest. En nu nóg zou zij u veel nieuws kunnen vertellen.

Wanneer ik er aan denk, welken indruk het verhaal van sommige harer ervaringen op mij heeft gemaakt, dan durf ik mij vleien dat ook gij, waarde lezer! niet zonder belangstelling daarvan zult hooren. Ik moet dikwijls aan het woord van den dichter denken, die zegt dat het leven „de school van het leven" is; of liever, ik kan zoo met den apostel voelen, als hij zegt: „ik verlang u te zien, om mede vertroost te worden onder u, door het onderling geloof, zoo het uwe als het mijne."

Het zal nu zoowat een paar jaar geleden zijn, dat er een telegram kwam om hulp te vragen. Dat was toch niets bijzonders. En dat „ons zusje" gestuurd werd, was ook geen wonder, want de „moeder" van het huis zendt haar zoo gerust. Maar toen zij aankwam in het kleine stadje, een heel eind van hier, toen merkte zij toch dat het een bijzonder en niet gemakkelijk geval was, waarin hare hulp werd begeerd.

Er was eene geduchte typhus-epidemie in dat stadje, en de kinder-juffrouw in het gezin van den heer en mevrouw B. was door dat kwaadaardig soort der ziekte aangetast, dat vlektyphus heet. 't Was een erg besmettelijk soort. Niet dat meneer en mevrouw onverschillig voor de juffrouw waren, lang niet; zij hielden veel van haar, en zij was ook „een lief persoontje," en altijd aardig voor de kinderen; maar met het oog op de besmetting en het groot gezin werd er besloten dat de geheele familie uit de stad zou gaan, en „ons zusje" zou met de patiente en eene dienstbode alleen in huis blijven. Het was een groot huis. Tegenwoordig worden zij niet meer zoo gebouwd. 't Leek wel wat op een stuk van een klooster. Een gang als een kerk, en zijgangen, precies als gewelven. Achter aan den gang was een groote

tuinkamer; die werd voor ziekenkamer ingericht; daar kon zoo goed gelucht worden.

Wat al dagen en wat al nachten heeft „ons zusje" daar doorgebracht! Een week of achttien, geloof ik, heeft zij daar verpleegd; en met voorbeeldig geduld, maar dat zegt zij zelve niet. Ook met den moed der toewijding; en ik wil u daar een staaltje van vertellen. 't Was 's nachts, al ruim twaalf uur. Een groot huis in den nacht, daar hoort men altijd geluiden. Maar die nacht, — neen, dat was toch geen zelfbedrog. Duidelijk, alsof de deur van de voorkamer werd geopend. „Antje, ben jij daar nog?" Maar Antje had al om tien uur „goeden nacht" geroepen; en zij zou toch ook wel geantwoord hebben! Wat nu? Ja, „'t huis was mij toevertrouwd," zeide „ons zusje," en dus, zij den gang door, dien langen, donkeren gang; en waarlijk, de deur van de kamer stond open! Ons zusje de deur in: „wie is daar?" Maar natuurlijk, dieven geven geen antwoord. Daar hing een gordijn voor een zilverkast; „misschien zit hij daar wel achter," en, met een forschen ruk schuift zij het gordijn op zijde. Niets gevonden. „Ik zal eens licht maken" denkt ons dapper zusje; — ik blijf volhouden dat zij op dat oogenblik niet recht wist wat zij deed, want ik heb het altijd onvoorzichtig gevonden; van het oogenblik dat ik het hoorde, af. Zij spreekt mij dat nog altijd tegen: „het ergste wat zij iemand doen kunnen is doodsteken" — zegt zij; en zij houdt vol dat dit voor een geloovige niets erg is. (Gij vindt dat misschien wel wat overdreven?) Doch om niet af te dwalen — ook bij het licht vindt zij niets; — maar, jawel! daar hoort zij voetstappen in den gang; de dief nam de vlucht. Den volgenden morgen werden de sporen, groote-mans-voetstappen — in de kamer en in den gang gevonden.

Zoo verzorgde ons zusje haar patiënte, en het huis tegelijk. Die zieke was altijd een lief persoontje geweest, maar zij was toch eigenlijk zoo'n arm schaap. Daar bedoelde zij dan niet mee te zeggen dat zij weinig geld of

goed in de wereld had; want van geld of goed kan een mensch toch niets mede nemen. Maar zij meende: haar ziel was zoo ledig, en zij had zoo niets geen hoop. Zij was altijd braaf geweest; „wezenlijk een voorbeeld" hadden de menschen gezegd; maar juist hare „braafheid" was haar struikelblok. Heel haar hart hing toch eigenlijk nog aan de wereldsche vermaken; de hoogere wereld had nog geen plaats in hare liefde. En die hoogere wereld — dat weten wij genoeg — die is niet met een deel van ons hart tevreden. Zij wil heel ons hart vervullen, maar zij wil dan ook dat geheele hart.

Het was paaschzondag. Alsof zij het er op gezet had, om eens bijzonder veel vroolijkheid in het ziekenvertrek te verspreiden, zoo helder scheen de paaschzon in de kamer; en vroolijk antwoordde ons zusje met het neuriën van haar lievelings-vers: „Zie, 't zonlicht geeft ons moed, alsof de zoete blikken eens vaders ons verkwikken; voorwaar, wij hebben 't goed!"

„Zuster: wat zingt u toch?"

Ik zing van de „zoete blikken eens vaders ons verkwikken; — zie eens naar 't heerlijke paaschzonnetje!"

Paschen! paschen! — ik houd meer van de kermis; en ik wou dat ik maar beter was, en dat ik maar naar de kermis kon gaan." —

Zóó was zij *toen* nog; zegt het zusje; — en zij denkt er nog met een rilling aan.

Niet dat het nu zoo erg was dat zij dat uitsprak; maar 't was toch wel verdrietig dat zij er zoo over dacht. Met den dood op de wangen; met den dood onder de leden; en dan toch eigenlijk zonder hoop. Zij was in een kring groot gebracht, waar men éëns op een zondag naar de kerk ging; maar overigens doodsbang was voor overdrijving. „Daar zijn de menschen nog al dikwijls bang voor — althans op 't stuk van den godsdienst," merkte ik aan.

„Ja, — op ander gebied merkt men daar niet altijd zoo van," zeide mijn verhaalster; en zij ging voort:

Maar met dat al, ik had er geen vrede mee. Het was

altijd maar: „ik weet niet wat voor kwaad ik gedaan heb; ik weet niet waarom ik bang zou zijn om te sterven"; en ik voelde zoo: „zieltje, daar zul-je toch niet genoeg aan hebben!" En zoo hield ik maar trouw aan in het gebed dat de Heer zelf haar met zijn Heiligen Geest het hart verlichten mocht; want menschen kunnen toch elkaars hart niet veranderen; — en zie, welke merkwaardige verhooring schonk daar de Heer!

't Zal zoowat vier of vijf weken na dat paaschgesprek geweest zijn. Mijn patiëntje ging eigenlijk hard achteruit. Door een vreeselijk sterke voeding had zij den typhus doorstaan, maar wat meer gebeurt, de ziekte was in tering overgegaan. Het was eigenlijk weemoedig om het aan te zien. Ik las geregeld met haar, en wij baden ook, zooals de regels van ons huis dat zeggen; maar, u begrijpt dat wel, je wil het dan toch zoo niet opdringen, of liever je wil het wel, maar dat gaat toch niet. (Zij legde een gansch gezonden klemtoon op dat „toch".)

Eens, tegen het vallen van den avond, zit ik bij haar bed, de dokter was juist weg. „Zuster" begint zij op eens.

„Wat is er, liefje?" (Ik noemde haar altijd zoo, ik hield wezenlijk zooveel van haar.)

„Denkt u, dat ik nog beter zal worden?"

Nu, u kunt denken hoe ik ontroerde van die vraag! Ik zeide: „waarom vraagt u dat zoo?" maar zij liet zich niet met een ontwijkend antwoord tevreden stellen. „Denkt *u*, dat ik nog beteren zal?" herhaalde zij. Ik zeide dat bij den Heer natuurlijk alle dingen mogelijk zijn; maar toen zij nog weer aandrong om mijne gedachten te weten, „neen", zeide ik, „neen, *ik* geloof het niet!"

En juist wilde ik haar vragen: „maar gij zijt toch immers niet bang voor den dood, gij hebt immers geen bepaald kwaad ooit bedreven?" — Maar ik kon die vraag niet goed over de lippen krijgen. In een stil gebed verhief ik mijn hart tot den Heer. En Hij heeft mij zeker ook ter rechter tijd laten zwijgen, want als ik er nog

aan denk, dat zou toch geen zeer goede vraag geweest zijn!

Daar heeft „ons zusje" gelijk aan. Wie disputeert er aan een ziekbed?

't Was ook niet noodig haar dergelijke vraag te doen: „O zuster!" zoo riep zij plotseling, zich oprichtende, en in wanhoop de handen wringend, uit: „O zeg mij toch wat ik doen moet! Want ik kan zoo niet sterven; zulk eene zondares als ik ben!"

„Nu, u begrijpt hoe ik den Heer dankte, dat Hij mijn gebed verhoorde", ging mijn verhaalster voort. „Want dat was toch kennelijk van den Heer. En dat was het ook; en dat bleek ook hoe langer zoo meer. Wij baden samen, en ik ging voort met voor haar te bidden. En o! toen was het toch merkwaardig om op te merken hoe de H. Geest als „indachtig makende" geest naar de belofte des Heeren aan dat hart zich openbaarde. Nu eens zeide zij dit, en dan weer dat vers op, het waren psalm- of gezangverzen, die zij niet wist dat zij kende, geestelijke liederen, die haar vroeger nooit hadden kunnen behagen. Haar geestelijk leven nam toe bij den dag. Hoewel een toestand van dorheid op geestelijk gebied ook gepaard kan gaan met zekere verstandelijke erkenning der waarheid, de vijandschap van haar natuurlijk hart had zich vroeger in het kleed der ontkenning gestoken. Zij geloofde niet in Christus als haren Verlosser, die door zijn kruisdood haar het leven had aangebracht. En ons zusje was er de zuster niet naar, om veel met haar te redeneeren. Eenvoudig antwoordde zij op de vragen, die van toenemende belangstelling en geestelijke ontwaking getuigden. Dat geen leerstellige bespiegeling buiten het leven om eenige kracht kan geven, behoefde aan geen van beiden herinnerd te worden; dat de levende Heiland een persoon is, van Wien kracht uitging, bleek aan beiden duidelijk. En zoo werd hetgeen haar vroeger onverschillig geweest was, of zelfs haar afkeer had opgewekt, de blijdschap van haar hart.

Zij leerde juichen in de groote zondaarsliefde, die ook haar het eerst had opgezocht, en zich verwonderen over die genade, die ook al hare geestelijke behoeften vervuld had.

Op paschen had zij nog gemord en naar de wereldsche vreugde verlangd. Op den eersten pinksterdag scheen de zon weer in de ziekenkamer. Zachtkens bescheen zij haar sterfbed. Dat sterfbed was kalm en vredig. „Ik zal het nooit vergeten" zegt ons zusje; wij hebben aan veel sterfbedden gestaan, maar wat ik bij haar ondervond is mij, in al den tijd, dat ik de zieken verpleegd heb, nog maar bij een tweetal vergevorderde geloovigen ontmoet: het was mij als voelde ik de aanraking van de vleugelen der engelen, die hare verloste ziel ten hemel geleidden!

„En ik kon bij dit sterfbed enkel danken."

Toen een paar dagen later haar broer, die uit vrees voor de besmetting maar niet bij de begrafenis geweest was, van de laatste oogenblikken zijner zuster hoorde, zeide hij: het verwondert mij niets. Zij was ook altijd een braaf meisje geweest.

„Nu is het toch nog de vraag, of zulk eene sterfbedbekeering genoeg is", merkte ik aan; meer om ons zusje te laten doorpraten, dan omdat ik de waarheid van haar verhaal of de waarde dier medegedeelde veranderingen betwijfelde. „Het wordt toch maar dikwijls gezien, dat zieken in het gezicht van den dood heel anders zijn, dan wanneer er nog soms onverhoopte genezing gekomen is, straks in de drukte van het leven!" — „Dat ontken ik ook niet", gaf mijne verhaalster ten antwoord; „en eene bekeering op het sterfbed is ook niet het begeerlijkste wat er te denken is; stervensgenade is veel, maar levensgenade is toch niet minder."

„In het dagelijksch leven ook bruikbaarder", durfde ik zeggen.

„Dat is toch betrekkelijk" (een van haar geliefkoosde uitdrukkingen; men zou het ook, vrij vertaald, aldus

kunnen lezen: ik zie wel dat gij er niet veel van weet!)
„Dat is toch altijd betrekkelijk", merkte ons zusje op.
„Zeker, ook mijn lieve zieke heeft wel dikwijls gezegd dat zij zoo gaarne wenschte beter te worden, alleen maar om te toonen dat het leven toch ernstiger is, dan zij tot hiertoe had beleden. Maar in de drukte van het dagelijksche leven is toch ook zooveel afleiding, en voor de zielen zelven zie ik het aan als een grooten zegen, wanneer zij naar huis gehaald worden. O daar is toch niets zoo ernstig als de dood" — voegde zij er eensklaps bij.

„Doelt gij op iets bepaalds?" (Ik vroeg het natuurlijk, om haar aan het vertellen te krijgen).

Ja, en neen. Eigenlijk gaat er van de meeste sterfbedden een bepaalde taal uit. Maar soms hooren wij dat toch al zeer duidelijk. Zoo heb ik eene ontmoeting gehad, hier in de stad, ik zal die niet gemakkelijk vergeten. 't Was een achtermiddag in den winter, de lichten werden al opgestoken, en ik ging door een smal straatje in de binnenstad. Daar wordt mij op eens op mijn schouder getikt. „Och, juffrouw! zoudt u niet eens even willen komen helpen; daar in dat huis ligt een zieke, zoo jammerlijk alleen, weinig of niets geen oppassing, en 't zal zeker niet lang meer met haar duren".

Ik ging mede, eerst een klein winkeltje door, toen een steenen trap op, met groote treden, zoo'n wenteltrap, dat je bang bent om je hoofd te stooten.

Daar op een klein bovenkamertje vind ik de patiënte. Zij lag er, allerákeligst. *Aller*akeligst! Ik kan eigenlijk niet eens zeggen hoe ik haar vond, maar het had haar aan iedere hulp ontbroken. Zij kon niet liggen, zonder ongemak, en niet zitten zonder pijn. Ik begon dan maar met haar bed zoo goed mogelijk in orde te brengen, en langzamerhand kwam er wat meer kans op een gemakkelijker houding. Zij viel in slaap. Nu, zoo tusschen licht en donker op een achterkamer in de stad, daar vallen de schaduwen al heel gauw. Ik stak maar geen

licht op. Beweging beneden, nu en dan. Een rustige ademhaling hier op de kamer; rustige slaap.

Wat zou 't nu hier wezen? In welke stemming naderde deze reiziger den oever der doodsrivier?

Ik zou het weldra merken.

„Is daar nog iemand? Is daar niemand meer?"

„Jawel juffrouw, ik ben het. Ik zal eens even wat licht maken."

O, u bent het, ja, u bent me nu precies als een engel uit den hemel gezonden. Ik heb heerlijk geslapen. Als ik nog een paar keer zoo slaap, zal ik wel gauw beter zijn. Ik zal u eens iets vertellen. Ik heb ook nog wat geld. Maak eens daar die secretaire open: en geef mij eens dat grauw linnen zakje aan."

Ik voldeed aan haar verlangen.

„Kijk, ging zij voort; en zij liet zien dat zij guldens en rijksdaalders had, de menschen denken dat ik weinig heb, maar het is zoo weinig niet. Er zitten nog een paar gouden tientjes in ook."

En met een beklagenswaardig genoegen rammelde zij zoo wat in dat geld.

„Kom, juffrouw, ik zou nu maar liever mijn zinnen niet op dat geld zetten. U hebt nu wezenlijk ook aan iets anders te denken". En met een zacht lijntje kreeg ik dat zakje weer uit hare handen. Maar het had op mij toch een naren indruk gemaakt!

Natuurlijk, moeder wist niet dat ik hier was; eigenlijk was er ook geene verpleging gevraagd; overdag konden de menschen uit het winkeltje beneden wel op haar letten; en zoo beloofde ik dan den volgenden avond terug te komen. Een langen tijd achter elkander ben ik er dan 's nachts geweest, deels wakende, en soms ook wat slapende op een soort kanapé, die er nog stond.

„Toch ook voor uw gezondheid niet voordeelig."

Wonderlijk! waarom hoorde zij daar nu weer niets van? Zij moet het bepaald niet gehoord hebben. Tenminste zij sprak maar rustig voort: „Ja, en eigenlijk had

ik dat al wel zoo wat begrepen uit haar praten, de geestelijke toestand was dor. Dat beteekende niet veel.

Zij was altijd braaf geweest, en had aan ieder het zijne gegeven. Zij was, als 't er op aankwam, geducht vijandig.

Ik vroeg haar een paar avonden later, of ik haar niet eens iets zou voorlezen. Ja, dat was goed; ik moest maar eens een boek van dat rekje krijgen. Dat boek daar, het dichtst bij 't raam. En nu geef ik u toch te raden wat dat voor een boek was: een vies romannetje van Paul de Kock! Hè, hoe is het toch mogelijk, om dat op je sterfbed te willen lezen!

Ik geloof, dat ik het ding nog al hardhandig van mij wegslingerde. Ik zei althans, dat ik haar daar niet uit voorlas. Maar daarmede begonnen mijne papieren te dalen. Toch nog niet zoo heel erg. Maar als ik, een paar avonden later, in mijn eigen bijbeltje zat te lezen, en ik het waagde haar te vragen of ik ook daaruit eens voorlezen zou.... zie, 't was of de duivel loskwam. Een „engel uit den hemel" was ik dan ook heelemaal niet meer. Maar zelden heb ik toch zulk een verandering, en zulke boosaardige trekken gezien. Wat of ik wel van haar dacht; en of ik ook soms dacht dat zij een dief of een boef was; en al maar zoo op dienzelfden toon door. Toen heb ik mijn bijbeltje maar rustig opgeborgen; -- maar heb haar ernstig gebeden dat zij toch bedenken zou wat tot haar eeuwigen vrede dienstig was. — Doch sints dien tijd kon ik geen goed meer doen. Als ik bij haar bed kwam — dan grijnsde zij soms; wezenlijk afschuwelijk; en dan hoorde ik soms: „komt gij mij pijnigen vóór den tijd?" En eens, dat ik haar een stok of een parapluie in haar bed had moeten aangeven, bleek het dat zij die alleen in hare hand wilde hebben om er mij mede te slaan!

Op een avond — den laatsten avond van haar leven, — zag ik het al wel, dat het met haar niet lang meer zoo duren kon. Of zij het ook begreep? Maar geen spoor van

verandering, en, vreeselijk om aan te zien, geen zweem van vrede. Ik vraag haar zoo liefderijk als ik kon: „och juffrouw! bedenk toch wat er tot uw vrede dient. Wend u toch tot Christus. Hij is er toch om u te redden. Hij wil u behouden: Hij heeft u lief!" Maar ik moest maar van haar bed weggaan: „ga maar weg; kom je me pijnigen vóór den tijd?" Nog wilde zij haar zakje met geld in de hand houden, en den stok, die vlak bij haar bed stond. Zij *wilde* niet sterven. En zoo, in de ééne hand het geld, en in de andere dien stok, zat zij recht overeind in haar bed. Och, zij begon zoo erg te verminderen! Ik zag wel, dat het niet lang meer zoo kon duren. Ik bad en smeekte haar dat zij toch aan hare ziel zou denken...., maar zij scheen den tijd te hebben laten voorbijgaan; misschien had zij de eene of andere onbeleden zonde bij zich: haar geweten scheen althans met een brandijzer toegeschroeid, en zij verhardde zich tot den einde.

En toen dat einde nader kwam, toen kwam ook de angst. „O zuster", riep zij plotseling, „o zuster! help mij toch; ik zink, ik zink!" Ik zag dat haar nog maar weinige oogenblikken over bleven; en welk een toestand! „Ik zink, zuster: houd mij toch op, help mij toch, ik zink, ik zink!" En zoo, in de ééne hand dien stok, en in de andere dat zakje met geld, blies zij den laatsten adem uit!

Ik nam dadelijk dien stok en dat zakje uit haar handen; ik gooide het weg, in een hoek. Dof rinkinkend viel het daar neer. In het holle van den nacht. 't Was eigenlijk ontzettend, geen kalme vrede was er op dat gelaat te zien, soms kan de dood wel de rimpels gladstrijken, die door den strijd of de smart van het leven zijn in het voorhoofd gegroefd; hier bleef een uitdrukking van vertwijfeling, zoo juist samenstemmend met die laatste woorden, die mij voortdurend in de ooren bleven klinken: „o help mij toch: ik zink! ik zink!"

Tot zoover het verhaal van ons zusje.

Wat er nu eigenlijk in dat leven voorafgegaan was, om dezen toestand van verharding teweeg te brengen, wie zal het zeggen? „Ons zusje" weet dat ook niet. Maar menig leeraar, die aan de ziek- en sterfbedden het Evangelie komt *prediken*, komt daar eigenlijk evengoed dat Evangelie *hooren*. Want met duidelijke stem spreekt het henengaan, zoo van geloovigen als van ongeloovigen, de waarheid uit dat Jezus de Christus is: dat die in den Zoon gelooft het eeuwige leven heeft, maar die den Zoon ongehoorzaam is, het leven niet ziet.

De Heiland heeft eens het koninkrijk der Hemelen vergeleken bij een schat, die in een akker werd gevonden. Die akker is het dagelijksch leven. Wie dat leven opmerkzaam beziet, niet alleen op de oppervlakte, wie in dien akker *graaft*, die vindt als schat de duidelijke erkenning dat Jezus de Christus is. Het gansche leven roept dat uit. De onvrede en ledigheid dergenen die dezen Heiland missen. De gejaagdheid en opzettelijkheid, waarmede zij de wereldsche verstrooiingen opzoeken en buiten zich zelven blijven, om buiten de kwellingen van hun geweten te zijn. Dat zijn alles ijdele pogingen. Dat gelukt op den duur toch niet. Daar komt een tijd dat de mensch zijn eigen toestand duidelijk moet onder de oogen zien... als het dan maar niet te laat is!

Maar nog veel heerlijker roept het leven der oprechte geloovigen datzelfde uit, dat Jezus de Christus is. Door den *vrede*, dien zij ontvingen in hun hart. Door de kracht, die er in hunne ziel is gekomen. Door de blijdschap, die als een glans over hun leven ligt uitgespreid. In onzen ontzettend ernstigen tijd valt alles in duigen, dat geene werkelijkheid in zich zelven heeft; en alleen die in Jezus Christus gelooft heeft het leven in zich zelven.

Lezer: ik wil mij eens een oogenblik voorstellen dat gij, die dit blaadje leest, een der vele menschen zijt, die niet *tegen* den Heiland wilt gerekend worden, en die wel vóór Hem zoudt willen kiezen, wanneer gij maar wist hoe

dat te doen. Maar dikwijls vindt gij, dat er toch door ernstige menschen zooveel tegen het geloof wordt ingebracht, en gij kunt dat niet alles weêrleggen; — en aangezien gij toch niet op een onzeker misschien uw leven wilt veranderen, zoo blijft gij de oude.

O! gij moet dat niet doen. Gij moet de stem het zwijgen niet opleggen, die ook binnen in u heimelijk om den Christus roept. Want — als gij eerlijk zult zijn — gij hebt wel dikwijls in uw hart de overtuiging gehad dat het bij u nog niet het rechte was. Maar dan hebt gij ook al eens gedacht: er is toch niets aan te doen; dat zal wel altijd zoo blijven. Maar, mijn geliefde lezer! daar is wel iets aan te doen, en het behoeft zoo niet te blijven. Want dit is het Evangelie: God heeft u lief. De Heere Jezus heeft u lief. Hij *roept* u. Hij doet dat met de bedoeling om u te behouden. Om u gelukkig te maken; hier en hiernamaals. O! luister naar die roepstem, en geloof in die liefde; dank voor die liefde, waarmede God de wereld heeft liefgehad; en vertrouw Hem dat Hij u wil behouden, en aan alle moedeloosheid en geverniste wanhoop een einde maken wil. Stel u zoo nauw mogelijk met Hem in betrekking. Verdiep u in de woorden des Heeren en overdenk zijne daden. En dank Hem voor wat Hij in zijn hart voor u gevoelt. Ja, al kunt gij nog niet getuigen dat gij het alles u zelven durft toe eigenen, spreek toch van Zijne wonderbare liefde, dank Hem dat Hij de wereld zoo lief gehad heeft, dat Hij die wereld wil behouden; en weldra zal Hijzelf u leeren danken, omdat dit alles ook voor u is geschied. Dan leert gij het geheim van het geestelijke leven verstaan, en zien hoe dit gevoed wordt in de dankzegging. Want als het gebed u nog op u zelven laat zien, de dankzegging leert u af te zien van u zelven en alleen te zien op den Heer, en Zijne macht, en Zijne trouw. Die maar ééne belofte van zulk een God heeft om daarop te bouwen, die heeft genoeg. —

Gedrukt voor rekening van het NEDERLANDSCH GODSDIENSTIG TRAKTAAT-GENOOTSCHAP, en voor den handel verkrijgbaar gesteld, door tusschenkomst van D. B. CENTEN, Uitgever van het Genootschap, bij alle soliede Boekhandelaren.

De leden, die honderdtallen tot ledenprijs verlangen, kunnen die op franco aanvrage verkrijgen, door den Uitgever, adres: Depôt van het Genootschap O. Z. Voorburgwal bij de Stoofsteeg No. 115.

De Inteekeningen voor het Lidmaatschap, tegen *f* 3 's jaars, kunnen geschieden òf rechtstreeks bij de Secretarissen, Do. C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA en Do. B. J. ADRIANI, òf door middel der Afdeelingen en door den Uitgever aan bovengemeld adres.

